

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายวิเชียร ศรีวิชัย
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ไกรพิบูลย์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ อเนก ช้างน้อย กรรมการ รองศาสตราจารย์ อุเทน ปัญญา กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง แบบกลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ ในอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS For Windows) หาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทดสอบค่าที ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความเชื่อด้านสุขภาพของเกษตรกรอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับสูง คือ ร้อยละ 85.67 ส่วนความเชื่อสุขภาพรายด้าน พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการได้รับพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ความรุนแรงของพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเอง อยู่ในระดับสูงคือ ร้อยละ 92.00, 92.67 และ 93.00 ตามลำดับ ส่วนการรับรู้อุปสรรคในการป้องกันตนเอง อยู่ในระดับต่ำ คือ ร้อยละ 88.34

2. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรอำเภอแม่วาง อยู่ในระดับดี คือ ร้อยละ 74.00 โดยพบว่าเกษตรกรมีการป้องกันตนเองดีในขณะที่เตรียมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ขณะฉีดพ่น และหลังการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช คือ ร้อยละ 64.67, 85.34 และ 69.00 ตามลำดับ

3. ความเชื่อด้านสุขภาพของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้าน ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้าน เพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้าน อายุ สถานภาพสมรส รายได้ และประวัติการเจ็บป่วยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

4. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้าน ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 แต่ไม่สัมพันธ์กับปัจจัยด้าน อายุ เพศ สถานภาพสมรส รายได้ และประวัติการเจ็บป่วยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

5. ความเชื่อด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

Thesis Title	Health Belief and Pesticide Chemicals Preventive Behavior of Farmers at Mae Wang District, Chiang Mai Province	
Author	Mr. Vichian Srivichai	
M.Ed.	Health Promotion	
Examining Committee	Asst. Dr. Suchardar Kraipibul	Chairman
	Assoc. Prof. Anak Changnoi	Member
	Assoc. Prof. Uthen Panyo	Member

Abstract

The purposes of this research were to examine health belief and pesticide chemicals preventive behavior of farmers at Mae Wang district, Chiang Mai province. Relationship between health belief and pesticide chemicals preventive behaviors. A sample of 300 farmers was drawn from Onion agriculturists at Mae Wang district, Chiang Mai province using the cluster random sampling technique. Gathering data by structured interview, data were analysed by percentage, mean, Pearson's product moment correlation coefficient, t-test and chi-square test. The findings were as follows:

1. The farmers possess a high level in health belief was 85.67%. Considered individual aspects, the perceptions of susceptibility (92.00 %), severity (92.67 %) and benefits of preventive actions (93.00 %) were found to be at a high level; while the perceived barriers (88.34 %) was at a low level.

2. The farmers possessing a high level in pesticide chemicals preventive behavior were 74.00 %. When considered each aspect, it was found that the behavior during mixing pesticides (64.67 %), spraying (85.34 %) and after spraying them (69.00 %) were at a high level.

3. Health belief of farmers showed significant correlation with educational level and the duration of occupation at the level of .001 and showed significant correlation with sex at the level of .05 but no correlation between factors of age, status, income and history of illness from pesticides.

4. Pesticide chemicals preventive behavior of farmers showed significant correlation with educational level and the duration of occupation at the level of .001 but no significant correlation between factors of age, sex, status, income and history of illness from pesticides.

5. Health belief showed significant correlation with pesticide chemicals preventive behavior of farmers at the level of .001.